

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem nadom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za osnanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Tuje tekmovanje uničuje kmeta.

Slovenski narod je poljedelski narod. Najvažnejši njegovi pridelki so poljski pridelki. Ti pa nimajo današnji dan nobene cene, in zato se ni čuditi, da lezejo naši kmetje vedno globokeje v dolgove. Mnogo je razlogov, zakaj da žitne cene padajo neprenehoma. Nikakor ni najmanjši med njimi takozvano tekmovanje tujega žita z našim. Beseda »žito« se rabi kot skupno ime za rž, pšenico, oves, ječmen itd.

Nekrščanska načela, na katerih sloni tudi naša državna uprava, so zakrivila, da mora poljedelec proizvajati svoje pridelke, da dobi za-nje denar, torej kot menjalno blago za svetovno trgovino, ne pa kot rabno blago, s katerim zadovoljuje svoje in državne potrebe. Zato mora tudi žito našega kmeta priti na svetovni trg, bodisi že v resnici ali pa samo na papirju. Na svetovnem trgu se nahaja žito iz različnih držav in različnih delov sveta. Kupce bo vsakokrat našlo seveda najprej isto žito, ki bo najceneje. In pri tem tekmovanju naša država ni srečna!

V naši državi kmet ne more tako cenio pridelovati žita, kakor v drugih državah. Poglejmo samo v Zvezne države severne Amerike! Že tla so za poljedelca ugodnejša, ker so brez kamenja in brez korenin. Posebno pa so stroji, s katerimi obdelujejo polja, mnogo boljši, nego naši. Pluge z dvema, tremi orali vlečejo trije konji in vodi samo en delavec. V obče se lahko trdi, da je pri nas treba za vsako delo petkrat toliko delavcev, kakor v Ameriki. Zraven pa gredó Zvezne države kmetom povsodi radovoljno na roko. Da ne omenjamo velike koristi stalnih domov, opozarjamo le na tamošnja prometna sredstva, na železnice. Zvezne države so imele koncem leta 1893. velikansko svoto 281.990 kilometrov železne ceste, torej približno 50.000 kilometrov več nego cela Evropa. Avstro-Ogerska je imela leta 1892. samo 28.357 kilometrov železne ceste.

Pri tem pa so tudi vožne cene v Zveznih državah mnogo nižje, nego pri nas. Kako se izmoggava pri nas ubogo ljudstvo ravno v tem oziru, razvidimo lahko, ako prevdarimo, da so imele pri nas leta 1889. zasebne železnice 80 milijonov gld. čistega dobička, ki so jih spravili že itak bogati milijonarji v svoje žepe. Na drugi strani pa morajo davkoplačevalci državnim železnicam pokriti vsako leto okoli 30 milijonov primanjkljaja. Ali je to umno gospodarstvo? Tudi prevažanje žita iz Amerike čez morje pride jako po ceni. Tako stane prevažanje iz severne Amerike (New-York) v sredino Evrope samo 60 kr. Sedaj bo nam umljivo, zakaj pritiska ameriško žito naše cene tako odločno navzdol.

Toda ali se ne dá preprečiti tekmovanje tujega žita z našim? Gotovo, če se le posreči troške za proizvajanje

pomanjšati. Najprej bo torej morala naša država skrbeti, da si kmetje izboljšajo zemljišča, da si lahko nakupijo dobrih strojev in da se vozne cene na železnicah znatno znižajo. V to svrhu pa potrebuje država denarja. Zvezne države ne poznajo ogromnega vojaškega davka, ker nimajo velike stalne vojske. Pri nas gredó oni milijoni za komis, ki jih uporablja Amerika za blagor svojega kmeta. V našem državnem zboru se potegujejo posebno katoliški možje, da se odpravi teža vojaškega davka. Priporočajo pa, naj se poravnajo prepri med državami ne s krvavimi vojskami, ampak z razsodbo pravičnega, modrega moža, kakor so n. pr. sv. oče v Rimu. Torej ni brez pomena tudi v tem oziru, če pri vsakih volitvah nasvetujemo kmetom za poslance strogo krščansko misleče možje.

Tudi zmerne carine (colnine) bi bile dobre, ker potem tuji pridelki težje preplavijo naše žitne trge. Vendar dokler bo pri nas kupčija v oblasti prekupev in židovskih spekulantov, nam tudi carine ne bodo mnogo pomagale. Tem izsesavalcem je treba prej izpodbiti tla — s kmetijskimi zadrugami! —o—

Nekaj o naši noši in hrani.

(Dopis izpred Celja.)

Bili so časi, ko so še kmetje sejali cele njive lanu in konopelj ter si tako sami pridelovali domačo obleko. Po zimskih večerih je vse ženstvo predlo, kar ga je bilo pri hiši. Po leti pa si videl pred hišo beliti platno, da je bilo veselje. Iz te domače robe so naredili vso obleko in sicer za moške in ženske, kakor tudi za otroke, ki je bila tako močna, da je trajala leta in leta. Na ta način smo se kmetje prav ceno oblačili. Sedaj pa je vse drugače.

Nekdanje obleke iz domače robe že ne najdeš skoraj nikjer. Pri nas v Savinjski dolini, posebno pa okrog Celja, ne zapaziš že na nobeni njeni ne lanu, pa tudi ne konopelj vsejanih. Popustili smo prejo, ter si kupujemo v mestu drage cape, ki nam koljejo naše žepe, razven pa jih še raztrga vsaki trn, ki se obesi na nje. Kmetje, to je za nas novi in sicer zeló občutni davek!

Naš сосед, že stari mož nekdanj poreče: »Primanjkuje mi stelje; ne morem namreč spraviti svojih ljudi v gozd, ker pridejo potem v samih cunjah domov.« Ako pa ni pri kmetiji stelje in gnoja, se tudi ne more obilno žita pridelati. Zvoljo naše noše trpi škoda v drugi vrsti tedaj tudi naše polje. Kmetje, poprimimo se torej zopet stare navade. Ne sramujmo se nositi tega, kar znamo sami pridelati!

Drugi parasit ali pijavka pa je nekoliko tudi naša